

Dansk Skoleforening for Sydslesvig

Fokus

på de danske børnehaver og skoler i Sydslesvig

www.skoleforeningen.org

Differentiering

Delt eller udelt undervisning

Hvor meget indre og hvor meget ydre differentiering er der brug for i skolen. Skoleloven er helt entydig. Den indre differentiering er fremtiden. Hvor store mulighederne for selvbestemmelse er og hvem der skal have det sidste ord, diskuteres for tiden i Skoleforeningens styrelse.

Mere side 2

Børnehave

Når Oma og Opa kommer på besøg

Bedsteforældredage er populære i børnehaverne. Det er dejligt for børnene, men bedsteforældrene får også noget ud af det. De ønsker at involvere sig i børnenes dagligdag og vil se, hvor deres barnebarn tilbringer meget af sin tid.

Mere på bagsiden

Indskoling

Hej med de nye

Efter sommerferien kommer førskoleeleverne i 1. klasse. Allerede nu har de været på besøg på deres nye skole for at vænne sig til omgivelserne og møde de nye kammerater

Mere side 10

Medier

Ny hjemmeside og brochure

Dansk Skoleforening for Sydslesvig har fået en ny hjemmeside og en ny informationsbrochure. Læs nærmere om det her i Fokus.

Mere side 7

Rådgivningen i Skoleforeningen

Psykologisk Pædagogisk Rådgivning er den afdeling i Dansk Skoleforening for Sydslesvig, som sammen med de enkelte skoler og børnehaver tager sig af de børn, der har et særligt behov. Rådgivningen spænder bredt, og det kræver, at også de ansatte kan se ud over tallerkenens rand.

Mere side 11

Et gennembrud for skolerne

Forhandlinger

De danske skoler i Sydslesvig kan glæde sig over mere planlægningssikkerhed, når delstatsregeringen kommer med to lovforslag.

Man kan med rette tale om et gennembrud i mindretalspolitikken på skoleområdet, når man ser tilbage på de seneste ugers udvikling.

Kystkoalitionen i Kiel er blevet enige om et forslag til at ændre delstatens forfatning, således at både ligestillingen af de danske skoler i Sydslesvig og frisernes ret til friskundervisning bliver skrevet ind i forfatningen.

Kun nogle få dage senere kom meldingen om, at landsregeringen og Dansk Skoleforening for

Sydslesvig e.V. er blevet enige om en nyordning af tilskuddene til de danske skoler.

Beregningsgrundlaget vil fremover få et bredere afsæt end hidtil. Tilskud til anlægsopgaver og administration er nye områder, der regnes ind i tilskuddene. I stedet for pensioner og udgifter til sundhedsområdet indregnes der fremover et beløb til socialforsikring i tilskudssatsen.

Elevkørsel er med

Som noget nyt bliver også tilskud til elevkørsel regnet ind i tilskuddene. De har hidtil været frivillige ydelser fra kredsene. Landet erkender og overtager dermed sit ansvar for vores elevkørsel, og løser et problem, som amter og kommuner har diskuteret i over 30 år.

Skoleforeningens formand, Per Gildberg, er glad for, at man er nået frem til et bæredygtigt kom-

promis, som nu afslutter en mangeårig diskussion om finansieringen af de danske skoler i Sydslesvig.

- Princippet om ligestilling har igennem en saglig korrekt og transparent løsning fået et nyt fundament, og det åbner op for en ny mindretalspolitik i delstaten, siger Per Gildberg.

Den nye beregning ville egentligt føre til mindre tilskud til skoleforeningen frem til 2017. For at sikre en positiv udvikling over de kommende tre år er der aftalt en overgangsordning, der skal gribe ind, hvis elevgrundlaget når ned under en vis grænse. Denne overgangsordning skal sikre, at tilskuddene til Skoleforeningen i 2014, 2015 og 2016 vil stige moderat; i gennemsnit beløber det sig til ca. 150.000 euro om året.

Slesvig-Holstens ministerpræsident, Torsten Albig, sagde på års-

mødepladsen i Flensborg, at den nye aftale formulerer en retfærdig balance mellem mindretal og flertal.

Forfatningen

- Skoleforeningen får planlægningssikkerhed og landet anerkender, at vi har en forpligtelse, blandt andet når det handler om elevkørsel og investitioner på bygningsområdet, sagde han.

Og der er udsigt til endnu mere planlægningssikkerhed for Skoleforeningen. Sydslesvigsk Vælgerforening har fået de andre to regeringspartier til at gå med til en ændring af delstatens forfatning. Ligestillingen af de danske skoler skal derigennem sikres, så den ikke igen uden videre kan blive offer for en siddende regerings sparekniv. Derudover skal friskundervisningen også ind i forfatningen.

Farvel til skolelivet

Afgangselever

SYDSLESVIG. Det er en særlig stemning, der fylder de større

skoler i Sydslesvig op til sommerferien. Mange hundrede elever på fællesskolerne og de to gymnasier gør sig klar til at træde ind

i et nyt afsnit af deres liv. Kammerater og lærere vinker dem farvel. På midtersiderne i denne udgave af Fokus kan du selv se,

hvem der i år har taget afsked med skolelivet.

Lederne skal forlade lærerforening

Samarbejde

Skoleledere og viceskoleledere er fra 1. juli ikke længere medlem af Dansk Lærerforening for Sydslesvig.

SYDSLESVIG. At Skolelederforeningen i Sydslesvig forleden gik ud af samarbejdet med lærerne omkring lønforhandlin-

gerne med Skoleforeningen, får nu yderligere konsekvenser.

Allerede for nogle uger siden meddelte lærerforeningen, at

den som reaktion afvikler det administrative og rådgivningsmæssige samarbejde med skolelederne. I et brev meddeler

Dansk Lærerforenings formand Niels Nielsen nu lederne, at de også skal forlade Dansk Lærerforening for Sydslesvig.

LEDER

Lysere tider?

Som Skoleforeningens formand er jeg glad for resultatet af ligestillingsforhandlingene med regeringen i Kiel. Hvis nu aftalen, som alt tyder på, går igennem landdagen i Kiel i efteråret, har vi en ny skolelov i Slesvig-Holsten, som for første gang i lovform præciserer, at vores mindretalsskole er sammenlignelig med den offentlige skole for flertallets børn og unge. Deraf følger, som en selvfølge, at vi får den samme økonomiske støtte fra landet som den offentlige skole, selvfølgelig også når det gælder transport, investeringer til pædagogisk materiel og forvaltning o.s.v.

Samtalerne med regeringen var konstruktive, og ønsket, specielt fra ministerpræsident Thorsten Albig's side, om at komme frem til en løsning begge parter kunne acceptere, var bestemmende for fremgangen. Vi har gennem hele processen modtaget uvurderlig hjælp fra ministerpræsidentens mindretalsrådgiver Renate Schnack og fra vore egne SSW-politikere.

Vi har fra ledelsens side i Skoleforeningen, ved alle anledninger inden kommunalvalget i Slesvig-Holsten, præciseret vor tilknytning og afhængighed af SSW som den politiske arm i mindretallet. Vi er ikke tilfredse med valgresultatet og med at nogle af vore medlemmer, som potentielle SSW-vælgere, tydeligvis ikke har forstået budskabet om, at vi som Skoleforening for mindretallet kun i fællesskab med SSW og alle andre deler af mindretallet, i forhandlinger og samtaler kan opnå de for Skoleforeningen nødvendige resultater. Men vi accepterer i ledelsen ikke, at vore medlemmer vægtes i danske eller tyske medlemmer. Vore medlemmer, som har valgt mindretallets institutioner for det kæreste de har, nemlig deres børn, er mindretalsmennesker som alle. Det er vores suveræne opgave, gennem samtaler og eksemplets magt, at vise dem sammenhængen og demonstrere afhængigheden i mindretallet!

Det at vide, at vi fra 2017, på det økonomiske, som ved pensa og afgangsbeviser, er ligestillet med den offentlige skole giver muligheder til perspektivisk planlægning. Selv i en pædagogisk institution som Skoleforeningen kan vi kun gennem en sikkerhed i økonomien udvikle indhold. Og hverken vores fællesskole eller den lovpligtige hel-dagsskole er færdig udviklet. Vi skal komme videre med den individualiserede undervisning, vi skal inkludere børn med forskellige problemer på en sådan måde, at alle i skolen profiterer af en inklusion. Vi skal frem til form og indhold, som gør skolen endnu mere spændende og passende til en ændret samfundsform.

Derfor er det godt, at Skoleforeningen, efter lange forhandlinger med Dansk Lærerforening i Sydslesvig, er kommet frem til en nyt aftaleværk, som vel at mærke skal ud til urafstemning blandt lærerne. I forhandlinger tages noget og noget gives. I Kiel accepterede Skoleforeningen en fast, minimal stigning af tilskuddene i de kommende 3 år, mod at få en fuld ligestilling fra 2017 af. De første 3 år betyder, inflation og lønstigninger taget i betragtning, faktisk en lille reel tilbagegang i sum, derfor er det af stor betydning at få en aftale med Lærerforeningen på plads, som giver klare konturer at forholde sig til.

Tak til alle børn og elever, til lærere og pædagoger, ansatte og frivilligt arbejdende i Skoleforeningen for skoleåret 2012/-13. En rigtig god sommerferie til alle.

Per Gildberg

PER GILDBERG, formand

Fællesrådet skal diskutere differentiering

Debat

Skoleforeningens styrelse er ikke afvisende overfor, at forskellige spørgsmål omkring indre og ydre differentiering tages op i Fællesrådet. I første omgang skal der findes ud af, hvilke rammer skoleloven sætter.

SYDSLESVIG. Spørgsmålet om, hvor meget ydre differentiering, det vil sige hvor mange niveaudelte timer, der skal være i Skoleforeningens fællesskoler, har igennem længere tid været til debat både på de enkelte skoler, i Skoleforeningens fællesråd og i styrelsen.

På Fællesrådsmødet i efteråret blev der rejst forskellige spørgsmål: Hvor meget niveaudelt undervisning skal der være på de sydslesvigske fællesskoler? Skal der gælde de samme regler for alle fællesskoler med hensyn til niveaudelingen, eller må det lægges ud til den enkelte skole, hvordan de udfylder skolelovens rammer?

Siden efterårets Fællesrådsmøde har Skoleforeningens styrelse gentagne gange diskuteret, om beslutningskompetencen på dette område skal lægges ud til Fællesrådet, eller om det skal forblive hos styrelsen.

På dagsordnen

Emnet var således også på dagsordenen til styrelsesmødet i slutningen af maj, hvor styrelsesmedlemmet Åse Jørgensen havde forberedt et oplæg.

- Vi har blandt vores forældre et informationsdeficit i forhold til den struktur, vi har besluttet for fællesskolerne. Derfor skal fællesskolens struktur diskuteres i Fællesrådet. Den nye skolelov gør det endnu mere nødvendigt, at vi snakker om, hvad for en skole det er, forældrene ønsker. Udkastet til skoleloven lægger op til, at man på skolerne aktivt skal vælge niveaudelingen, sagde hun.

For styrelsesmedlemmet Thede Boysen er der tale om et kompetencespørgsmål.

- Det er ikke legitimt, at vi i styrelsen tager beslutningen om, hvordan niveaudelingen skal se ud i Skoleforeningen. Det må være Fællesrådet, der tager denne beslutning.

Skoleforeningens formand, Per Gildberg, var heller ikke afvisende overfor, at debatten skal føres i fællesrådet,

selvom han mener, at styrelsen har beslutningskompetencen på området. Men hvis denne kompetence skal afgives til fællesrådet, er det efter hans mening vigtigt, at man først klarlægger de rammer, skoleloven sætter for sådan en diskussion.

Spillerum

Skoledirektør Anders Molt Ipsen advarede ligeledes imod, at der kan opstå store frustrationer blandt forældrene, hvis ikke man først får undersøgt, indenfor hvilke rammer Skoleforeningen har spillerum til at lave niveaudeling.

- Slesvig-Holstens nye skolelov udvikler skolerne hen imod en nordisk skole, hvor indre differentiering er det normale, og ydre differentiering ikke er det normale. Når vi ønsker at være en statslig anerkendt skole, betyder det, at vi må leve op til lovgivningen.

- Det ville ikke være godt, hvis Fællesrådet først stemmer om det ene eller det andet, og vi så bagefter finder ud af, at det slet ikke kan lade sig gøre, sagde han.

Styrelsen blev derfor enig om, at der skal der bruges tid på at afklare det grundlag, som Fællesrådet har for sin beslutning, før diskussionen tages op. Dertil skal der inviteres en repræsentant fra undervisningsministeriet i Kiel.

Diskussionen om ydre og indre differentiering på det seneste styrelsesmøde havde sit udgangspunkt i to sager, der blev debatteret på mødet. Der var en konkret sag på grund af en henvendelse fra forældre på Jens Jessen Skolen i Flensburg. Desuden blev styrelsen informeret om delstatsregeringens udkast til skoleloven.

Deletimer

På Jens Jessen-Skolen vil der efter sommerferien kun være en enkelt 10. klasse med 27 elever. Det medfører, at der vil være betydeligt færre deletimer med niveaudelt undervisning. Det er forældrene utilfredse med, og skolens samarbejdsråd har i en skrivelse opordret styrelsen til at sørge for, at der bliver stillet flere deletimer til rådighed, da de mener, at niveaudelingen er en grundsten i fællesskolens eksistensberettigelse. Kritikken deles af de to årangsledere for de to nuværende 9. klasser, som allerede i en skrivelse til forældrene fra april advarede imod, at man med det beregnede timetal på seks deletimer i 10.

klasse, stort set forlader fællesskolens struktur med kursusbaseret differentiering.

På styrelsesmødet forklarede Skoleforeningens vicedirektør, Uwe Prühs, at beregningen af, hvor mange timer der står til rådighed til niveaudelt undervisning gælder for alle danske skoler i Sydslesvig. Grundlaget for beregningen af deletimer har været den samme i mange år, og Jens Jessen-Skolen er ikke den første fællesskole, der har fået tildelt færre deletimer, fordi klasser er blevet lagt sammen.

- Vi har dog aldrig haft sådan en voldsom reaktion på det, sagde han på styrelsesmødet.

Skoleforeningen går nu ind i en dialog med Jens Jessen-Skolen for at finde ud af, om der er særlige behov på skolen, som kan udløse flere deletimer eller specialundervisning for enkelte elever.

Skolestruktur

Det konkrete tilfælde på skolen i Flensburg var også anledning til en mere principiel debat i styrelsen om ydre og indre differentiering. Emnet dukker med jævne mellemrum op i Skoleforeningen, og har sit udgangspunkt i den tid, da Dansk Skoleforening for Sydslesvig gik fra en tredelt skolestruktur over til fællesskolestrukturen.

Fællesskolestrukturen kunne dengang sammenlignes med de tyske »Gesamtschulen«. Denne skolestruktur var præget af en høj grad af ydre differentiering, det vil sige, at eleverne i de enkelte årgange blev delt op i hold med forskellige niveauer.

Overgangen fra det tredelte skolesystem til fællesskolesystemet i Skoleforeningen tog som bekendt flere år.

Samtidig med at Skoleforeningen afsluttede systemskiftet, havde også det slesvig-holstenske system igen skiftet. Fra »Gesamtschule« til den såkaldte »Gemeinschaftsschule« med en langt højere grad af indre differentiering, det vil sige, at alle elever bliver undervist sammen og undervisningen tilpasses den enkelte elevs forudsætninger og læringstempo.

Denne måde at undervise på kommer i endnu højere grad til at gøre sig gældende i den skolelov, som lige nu bliver udarbejdet i den slesvig-holstenske landdag.

FOTO: ARKIV

Ydre og indre differentiering har beskæftiget fællesrådet igennem længere tid.

Redaktionskomite:

Per Gildberg
Niels Ole Krogh
Anders Molt Ipsen
Georg Buhl

Redaktion og layout:
Daniel Dürkop
Tlf.: 0461-5047104
e-mail: daniel.duerkop@skoleforeningen.org

Enighed om ny beregning af tilskud

Ligestilling

Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V. og det slesvig-holstenske undervisningsministerium er blevet enige om et nyt beregningsgrundlag til elevtilskud til de danske skoler.

SYDSLESVIG. - Vi er blevet enige om det fremtidige beregningsgrundlag for de offentlige tilskud for eleverne på de danske skoler i Sydslesvig. Det er virkelig et gennembrud, sagde viceministeren i det slesvig-holstenske undervisningsministerium, Dirk Loßack, da han forleden var på besøg hos Dansk Skoleforening for Sydslesvig for at præsentere den nye aftale. Han havde også en hilsen fra undervisningsministeren, Waltraud Wende, med, som takkede Skoleforeningen for, at man i de seneste måneder har ført en konstruktiv dialog.

- Vi har nu et beregningsgrundlag, som både er transparent og bygger på objektive kriterier. Vi har passeret en milepæl i forholdet mellem det danske mindretal og delstaten, lød det fra ministeren.

Pensioner ud

Viceminister Loßack påpegede, at Skoleforeningen har en stor andel i, at man er blevet enige i forhandlingerne, idet Skoleforeningen har accepteret det nye bereg-

FOTO: MARTINA METZGER

Skoleforeningens direktør Anders Molt Ipsen, viceminister Dirk Loßack, mindretalsrådgiver Renate Schnack og formanden for Skoleforeningen, Per Gildberg præsenterede den nye aftale.

ningsgrundlag for elevtilskuddene. I stedet for pensioner og udgifter til sundhedsområdet indregnes der fremover et beløb til socialforsikring i tilskudssatsen. Dertil kommer et fast beløb til investeringer, skoleforvaltning og skolebuskørsel.

- Derigennem er det lykkedes os i fællesskab at give skolerne planlægningssikker-

hed. De ved nu, hvad de kan regne med, sagde viceministeren, som mener, at der er tale om en gensidig positiv effekt, der hjælper alle impliserede.

- De danske mindretalsskoler får en transparent og retfærdig finansieringsmodel, som sikrer ligestillingen, og delstaten får sikkerhed i sin økonomiske planlægning, si-

ger han.

Et gennembrud

Også for Skoleforeningens formand, Per Gildberg, er der tale om et gennembrud.

- Jeg har i løbet af årene været med til mange forhandlinger om ligestilling. Det her var første gang, at vi har fornemmet, at dialog og interessen for at løse en kon-

flikt har været drivkraften i ministeriet, ikke at mindretallet skulle beroliges. Det er en ny måde at lave politik på, sagde Per Gildberg, som især takkede ministerpræsidentens mindretalsrådgiver, Renate Schnack, for at have bygget bro.

- Renate Schnack har ydet et afgørende bidrag til, at man har fundet frem til en

fælles løsning. Ligeledes har Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) en stor andel i, at man er blevet enige, sagde han.

Bæredygtigt

Skoleforeningens direktør, Anders Molt Ipsen, roste undervisningsministeriet for det gode forhandlingsmiljø og viljen til at finde en bæredygtig løsning. Han fremhævede især de klare og entydige principper, som nu gør sig gældende med hensyn til de danske elevers skolebuskørsel. Lovforslaget fastholder reguleringshensigten i redelige og hensigtsmæssige resultater, der bæres i fællesskab.

Delstatens mindretalsrådgiver, Renate Schnack, ser aftalen som et stort skridt for mindretallet.

- Nu er vi kommet et stort stykke længere i ligestillingsprocessen. Den nye politik, Torsten Albig står for, har gjort det muligt. Det er et nyt kapitel i mindretalspolitikken, sagde Renate Schnack.

Ensartet beregning

Samtidig med beregningen for elevtilskuddet til de danske skoler skal der også komme en ny beregning for tilskuddene til de tyske privatskoler i delstaten.

- En mere ensartet beregning for privatskolerne skaber planlægningsikkerhed for alle berørte skoler, sagde viceministeren, som er glad for, at den gode dialog med alle implicerede har ført til et godt resultat.

Skoleledere ud af Dansk Lærerforening

Samarbejde

Efter uenighed ophører skoleledernes medlemskab i den sydslesvigske afdeling af Danmarks Lærerforening.

SYDSLESVIG. At skoleledere i Sydslesvig har valgt at forlade forhandlingsfællesskabet omkring overenskomst med blandt andet pædagogerne og lærerne i Sydslesvig får nu yderligere konsekvenser.

»Dansk Lærerforening i Sydslesvig e.V.«, som er den lokale kreds 163 i Danmarks Lærerforening, har i et brev til alle skoleledere og vice-skoleledere gjort opmærksom på, at deres medlemskab i den lokale kreds med virkning fra den 1. juli ophører.

Kredsstyrelsens beslutning

- Jeg mener ikke, at man kan sige, at vi har smidt dem ud. Det er skolelederne selv, der ikke længere ville have et forhandlingsfællesskab med os. Lærernes kredsstyrelse har derfor besluttet, at det samarbejde, vi har med skolelederne ophører. I fremtiden vil skolelederne være medlem af Danmarks Lærerforening på lige fod med skolelederne i Danmark. Det vil sige, at de er medlem af selve Lærerforeningen, men ikke i en lokal kreds. I stedet for er de så medlem af den lokale skolelederforening,

FOTOS: ARKIV

- Jeg mener ikke, at man kan sige, at vi har smidt dem ud, siger lærernes formand Niels Nielsen.

som jo er en del af Danmarks Lærerforening, siger formanden for Dansk Lærerforening i Sydslesvig, Niels Nielsen.

Ikke på dagsorden

Skoleledernes formand i Sydslesvig, Jytte Andresen, vil ikke sige så meget til den verserende sag. Hun er i gang med at undersøge skoleledernes muligheder.

- Bare så meget, vi har op sagt en samarbejdsaftale, ikke bedt om at forlade kredsen eller lærernes tyske fagforening, siger Jytte Andresen.

At skolelederne ikke længere kan være medlem af »Dansk Lærerforening i Sydslesvig«, har nemlig også den konsekvens, at dobbelt-medlemskabet i lærerfor-

- Det har ikke været vores dagsorden at forlade Dansk Lærerforening, siger skoleledernes formand, Jytte Andresen.

ening og den tyske lærerfagforening (GEW) ophører.

- Det er en særaftale som

vi har med GEW, så den er knyttet til medlemskabet i den lokale kreds, siger Niels

Ligestilling og frisisk ind i forfatningen

Lovgivning

SPD og De Grønne er med på SSWs forslag om at få ligestillingen af de danske skoler og ret til frisisk undervisning slået fast i delstatens forfatning.

SYDSLESVIG. Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) er blevet enige med de andre to regeringspartier SPD og De Grønne om at skrive ligestillingen af de danske skoleelever og frisernes ret til frisiskundervisning ind i delstatens forfatning.

Ændringerne skal være en del af en større revision af delstatsforfatningen, som skal foretages i 2014. Hvordan præcist ordlyden kommer til at være, er ikke besluttet. Der er blandt andet nogle tekniske problemer med hensyn til hvilke begreber der må bruges for at markere, at det danske mindretals skoler er offentlige skoler for den danske befolkningsgruppe. Det tyske ord Regelschule må ikke benyttes, da det er betegnelsen for de offentlige skoler nogle steder i Tyskland.

- Det afgørende er, at det skrives ind i forfatningen, ligesom at finansieringen følger princippet om ligestilling i forhold til de offentlige tyske skoler, og at det er forældrene, der afgør, om deres børn skal gå i et nationalt mindretals skoler, siger SSWs

gruppeformand i landdagen, Lars Harms. Han er især glad for, at også nordfrisernes ret til frisiskundervisning skal ind i forfatningen.

Bevægelse

De tre regeringspartier er blevet enige om, at man vil foreslå, at delstaten »garanterer, beskytter og støtter frisernes ret til frisiskundervisning på de offentlige skoler i Nordfrisland«.

At der er kommet bevægelse i en del ændringer i delstatens forfatning, skyldes mandatfordelingen efter det seneste landdagsvalg. Den er således, at et enkelt parti ikke kan forhindre ændringer i forfatningen, da der ikke er et enkelt parti, der sidder på de nødvendige 1/3 af mandaterne, som man skal bruge til at stoppe en forfatningsændring. Derfor er det muligt at forhandle sig frem til forskellige ændringer i forfatningen, og Lars Harms håber, at både FDP og CDU er parat til en dialog, når først forfatningsdomstolens behandling af indsigelserne mod SSWs mandater er overstået.

Formanden for Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Per Gildberg, er meget glad for, at løftet om ligestilling nu bliver indføjet i delstatsforfatningen.

- Det har vi set frem til. Jeg er meget lykkelig over, at vi nu takket være SSW og partiets regeringsdeltagelse har udsigt til at få en lovsikring af den økonomisk ligestilling af de danske mindretalsskoler, siger Per Gildberg.

Opbakning til heldagsskole i Egernførde

Tilbud

Kreativitet og faglighed præger eftermiddagstilbuddet på Jes Kruse-Skolen i Egernførde.

EGERNFØRDE. På Jes Kruse-Skolen i Egernførde er man ved at være færdig med planlægningen af heldagsskolen, som skal starte efter sommerferien.

- Vi har cirka 80 tilmeldinger fra elever, som ønsker at tage imod heldagstilbudene, siger skolens viceinspektør, Marianne Godau. I alt er der 324 elever på skolen.

Jes Kruse-Skolen tilbyder heldagsskole tre dage om ugen - mandag, tirsdag og torsdag. Der bliver tilbudt badminton, lektiehjælp, matematik-værksteder, musikskole, en musical-workshop og et medieværksted. Alle tre dage bliver der serveret et varmt måltid.

Gode aktiviteter

- Vi er glade for, at så mange af vores unge tager imod tilbuddet. Det er jo et lovkrav, at alle fællesskolerne skal væ-

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

en fjerdel af eleverne i Egernførde tager imod tilbuddet.

re heldagsskoler. Vi har nogle gode aktiviteter, og blandt andet har der været et ønske fra Skoleforeningens styrelse, at heldagsskolen skal indeholde lektiehjælp. Ligeledes indgår en del af skolens frivillige musikundervisning i heldagsskoletilbuddet, siger hun.

- For os har det været vig-

tigt, at skolens pædagogiske principper genspejler sig i heldagsskoletilbudene. Derfor skal der både være tid til idræt, musik og kreativitet samt informationsteknologi og faglighed. Vi tror, at heldagsskolen kan være med til, at eleverne får kreative og aktive oplevelser, uddyber deres sociale bånd og udvik-

ler deres faglige kompetencer, siger Marianne Godau. Jes Kruse-Skolen står selv for gennemførelsen af heldagsskolen. Men det skal ikke opfattes som konkurrence til fritidshjemmets aktiviteter.

Ingen konkurrence

- Vi har selvfølgelig snakket sammen om det, og var eni-

Skolens gamle gymnastiksal bliver lavet om til kantine.

ge om, at fritidshjem og heldagsskole skal holdes adskilt. Vi har i forvejen et godt samarbejde på en del områder, siger Marianne Godau.

Fritidshjemsleder Wolfgang Lausten er enig.

- Vi supplerer hinanden. Jeg synes faktisk at de har nogle flotte tilbud. Skolen og fritidshjemmet har meget fokus på at understøtte hinanden. Vi er ikke konkurrenter. Børnene bestemmer alligevel selv, hvilke fritidstilbud de vælger, siger han.

For at være klar til at kunne åbne heldagsskolen mangler der nu kun en ombygning af skolens gamle

gymnastiksal til kantine.

- Det er selvfølgelig en udfordring for skemalæggerne, at vi nu mangler en gymnastiksal.

Forældrene tilmelder deres børn for et halvt år ad gangen. Det er helt frivilligt, om man vil tilmelde sit barn heldagsskolen eller ej. Forældrene skal selv sørge for hjemtransporten af deres børn hhv. benytte sig af offentlige transportmuligheder; der køber ikke ekstra skolebusser.

FOTOS: DIVERSE

Årsmøde er også en børnefest

Årsmøde

I år har de danske årsmøder stået i børnehavebørnenes tegn. Flere hundrede børn fra børnehaverne i og omkring Flensborg var samlet på årsmødepladsen i Skovgade årsmødesøndag, for i strålende solskinsvejr optræde sammen med prof. dr. acb, - nej, abc. De havde hjemme i børnehaverne lært abc-sangen, hver børnehave havde fået sit egen bogstav og var kommet udklædt.

På årsmødepladsen i Tønning var børnehavernes emne »farverne« Hver børnehave havde fået sin egen farve, havde lært farvesange, en regnbuesang og optrådte med regnbuefarvede falkærme.

På årsmødepladsen i Slesvig var der ligeledes mange børn, der optrådte, om end ikke i børnehavernes regi.

Også til de lokale årsmøder spillede børneunderholdningen en stor rolle. Der var cirkusprojekter, o-løb og boldspild-turneringer. Årsmødet er en familiefest, og hvor der er børn, er der også familier.

Skoleforeningen i nye web-klæder

Hjemmeside

Skoleforeningens hjemmeside har fået et helt nyt design og mange nye funktioner, der gør det nemt at finde kontaktpersoner og hente relevante informationer.

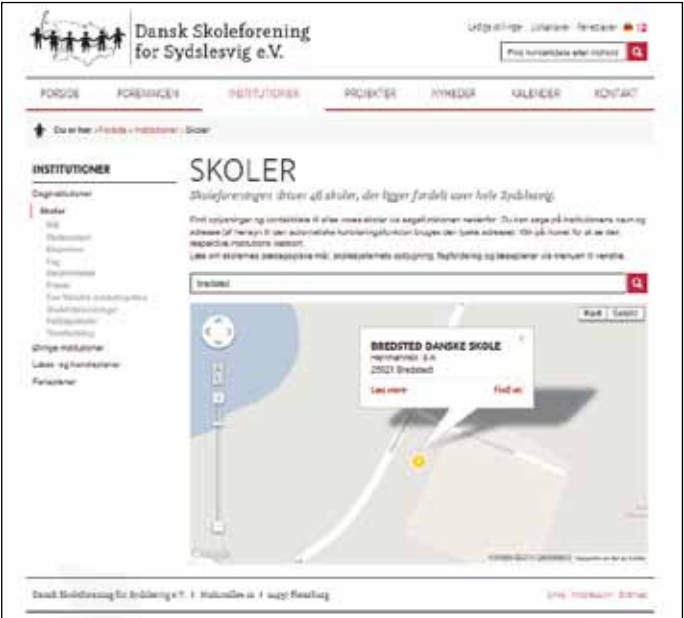
SYDSLESVIG. - Det har været en lang og besværlig vej, men til gengæld har vi så også fået et resultat, vi er rigtig godt tilfredse med, smiler kommunikationsmedarbejder Katrine Hoop, som har været medansvarlig for processen.

Sammen med IT-chef Leif-Olaf Truelsen har hun brugt lang tid på at finde den helt rigtige udbyder til at udvikle et system, der kunne tilgode-se Skoleforeningens mange forskellige krav til en hjemmeside.

Imødekommende

- Vi besluttede os til sidst for Kraftvaerk fra Aarhus. Og det har været et rigtig godt valg, fortæller Katrine Hoop. Kraftvaerk havde nogle meget kompetente hjemmesideudviklere på opgaven, der har været utrolig imødekommende og gode til at tilpasse siden til vores ønsker.

- I stedet for at lave en dansk- og en tysksproget version af hele hjemmesiden, har vi fået udviklet en særlig funktion, som gør det muligt, målrettet at oversætte enkelte indlæg. Dermed kan brugere uden avancerede danskkundskaber finde alle vigtige basisoplysninger om Skoleforeningen i en tysk oversættelse, uden at vi behøver at skifte hele hjemmesidens sprog, forklarer kommunikationsmedarbejderen. En udførlig sektion, der

præsenterer Skoleforeningens virke på en læsevenlig og tiltalende måde, er et af de helt nye indhold på hjemmesiden. Fotograf Gertrud Termansen har været ude på nogle af Skoleforeningens institutioner og udviklet en skræddersyet billedserie, som genspejler Skoleforeningens brede vifte af tilbud.

Nyheder

Nyt fra Skoleforeningen vil ikke længere kun kunne læses i den månedlige udgave af medlemsbladet Fokus. Hjemmesidens avisarkiv giver adgang til alle udgaver af Fokus og præsenterer hver måned udvalgte artikler i en ny-

hedsoversigt.

Skoleforeningens arrangementer kan findes i en kalender, der giver mulighed for at hente datoerne som kalenderfil.

Derudover er institutionsøgningen blevet nemmere - alle Skoleforeningens institutioner kan findes via en nem søgefunktion, som også giver adgang til en kørselsvejledning. På de enkelte institutioners visitkort findes alle kontaktoplysninger og supplerende oplysninger om de enkelte institutioner.

Alle Skoleforeningens institutioner, der ikke har en egen hjemmeside, vil desuden i løbet af det kommen-

de skoleår få mulighed for at få egne hjemmesider via samme system, såfremt de ønsker det.

Det har været vores overordnede mål at gøre det nemmere for forældre og samarbejdspartnere at finde frem til de oplysninger, de har brug for, påpeger Katrine Hoop.

Mobiloptimering

Kontaktdataerne på de ansatte i Skoleforeningens centralforvaltning samt i Center for Undervisning, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Voksenundervisningen og

Feriekontoret kan nu både findes via en søgefunktion og en kontaktliste.

- Det er meget nemmere at ringe til en person, hvis man har set et billede af vedkommende først. Så jeg er rigtig glad for, at mange af kollegaerne har haft lyst til at lade sig portrættere til hjemmesiden.

Mobiloptimering af hjemmesiden samt nogle små andre ekstrafunktioner er endnu under udvikling og vil forhåbentligt kunne blive præsenteret efter sommerferien.

”Det er muligt målrettet at oversætte enkelte bi-drag.

Katrine Hoop

Trykfrisk informationsbrochure

Brochure

Skoleforeningens nye brochure byder på mange informationer og flotte indtryk fra dagligdagen i institutionerne. Brochuren er trykt på 100 % genbrugspapir og overholder højeste standarder for miljørigtig fremstilling.

SYDSLESVIG. - Skoleforeningen har en energi- og miljøpolitik, der opfordrer alle afdelinger til at handle miljørigtigt, det har vi taget meget alvorligt, fortæller kommunikationsmedarbejder Katrine Hoop om beslutningen

om at afprøve et helt nyt materiale til informationsbrochuren.

Genbrugspapir

- Imagebrochurer plejer gerne at udkomme på strålende hvidt, glittet papir, så det er lidt af en satsning at bruge en mere grov papirkvalitet, smiler Katrine Hoop. Hun påpeger, at genbrugspapir ikke kun er mere miljørigtigt, men også har en særlig æstetisk kvalitet. Den matte og lidt rå optik giver brochuren et meget smart og tids-svarende look, smiler Katrine Hoop og påpeger, at genbrugspapir ikke kun er mere miljørigtigt, men også har en særlig æstetisk kvalitet. Den lidt rå og grove papiroptik giver brochuren et meget smart og tidssvarende look. Billederne i brochuren baserer, lige som billederne på

den nye hjemmeside, på den nye fotoserie af fotograf Gertrud Termansen. Også indholdsmæssigt genfindes alle hjemmesidens almene informationer om Skoleforeningens virke og selvforståelse.

I forhold til den gamle brochure er fokus på institutionerne og det pædagogiske arbejde rykket længere frem, mens historien og fakta om rammebetingelser m.m. af-runder hæftet.

Pixi-udgave

Brochurens indholdsfortegnelse er samtidig en pixi-udgave af brochuren og sammenfatter alle væsentlige oplysninger på to sider. - Sådan kan enhver skaffe sig et hurtigt overblik, og så håber vi naturligvis, at den korte tekst lokker til lidt mere fordybelse. Skoleforeningens mange

forskellige afdelinger har i fællesskab udviklet indholds-siden, som både giver indblik i foreningens historie, rammebetingelser, konkrete opgaver og struktur.

Den primære tekst er på dansk, nye medlemmer af mindretallet og andre læsere uden eller med få dansk-kundskaber finder dog en tysk oversættelse i mindre skrifttyper.

- Oversættelsen ligger altid ved siden af den danske originaltekst, sådan kan f.eks. forældre, der er ved at lære dansk, læse den danske originaltekst og skimte over, når et enkelt ord eller passage volder vanskeligheder, fortæller Katrine Hoop om baggrunden for denne op-sætning.

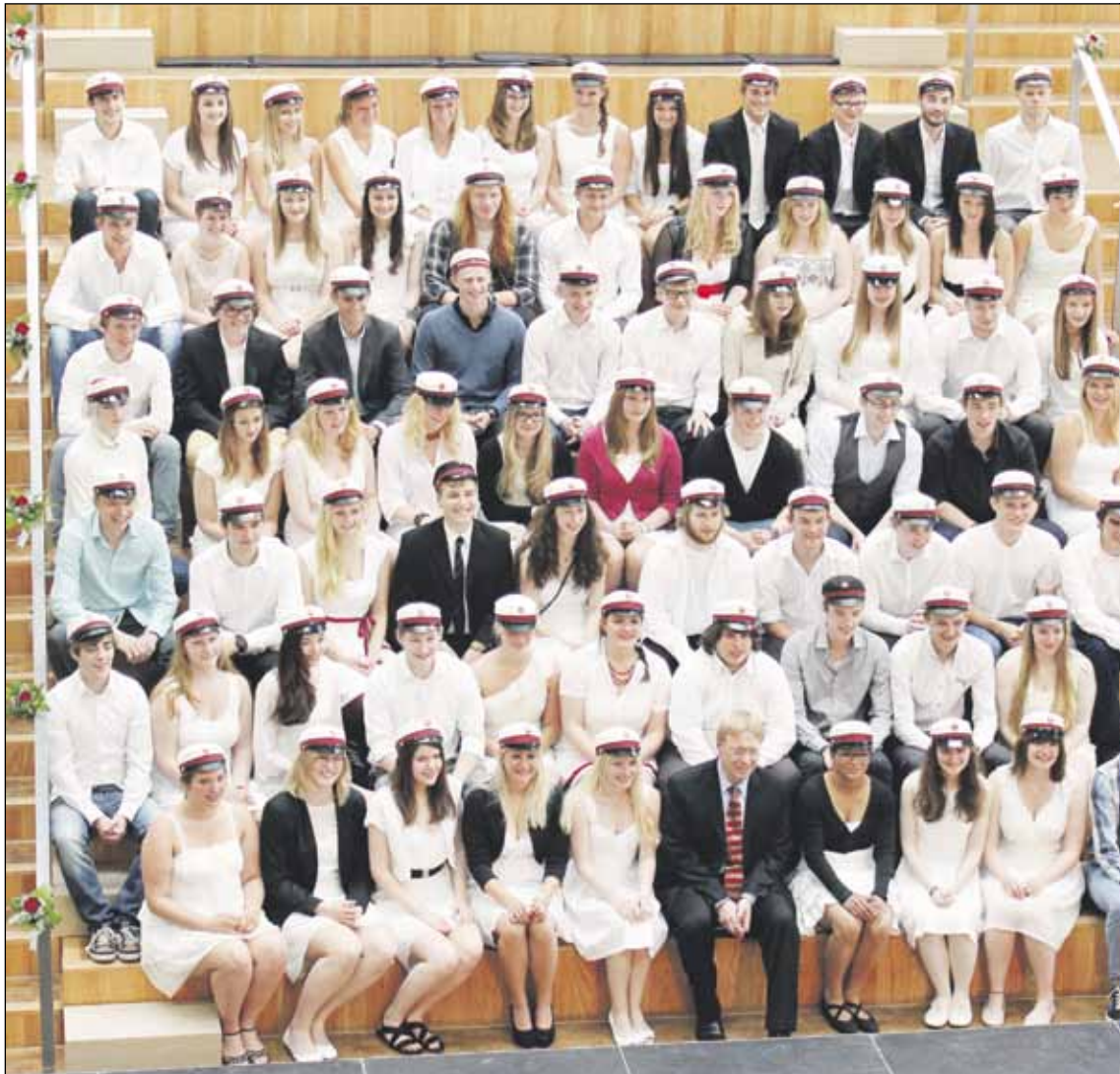
Afgangselever Cornelius Hansen-Skolen, Flensburg: Jensen, Victor, Helmke, Finn, Argano, Lea-Vanessa, Hansen, Emilie Dybdal, Petersen, Josefine, Nissen, Kira-Melina, Berg, Rasmus Røn, Clausen, Lennard-Tobias, Hansen, Mark, Heldt, Jesse Thomas, Hoppe, Morten, Jacobsen, Mats, Jorde, Morten, Knappert, Dennis, Kopf, Jonas, Kulski, Maikel Robert, Meng, Mads, Müller, Fabian, Petersen, Leon, Brinks, Kim Lara, Buhr, Franziska, Gronau, Katharina, Kessler, Jana Frederikke, Meier, Farina Anna, Nickelsen, Hannah, Thiesen, Nina, Thordsen, Kimberly, Wietz, Lone.

Afgangselever Duborg-Skolen, Flensburg: Engel, René, Edymion, Hoffmeister, Lukas, Knuth, Aexl, Marvin, Möller, Merle, Bendixen, Mila, Hoffmann, Finja, Hoffmann, Lasse, Kotaranin, Milan, Maghnia, Yasmin, Petersen, Jakob, Soltau, Vivien, Thiesen, Kim Niklas, Wrann, Finn, Aumüller, Natalie, Bartsch, Leon Hendrik, Draheim, Justus, Jonas, Hinrichsen, Nele, Ingerslev, Katherine, Jensen, Julia Marie, Koch, Niels Matties, Krasa Meret, Mager, Freya, Meier, Lara, Meimbresse, Marcel, Oettingen, Gregor Von, Peters, Sven Gerret, Petersen Finn, Schmunz, Julian Jonas Scholz, Louisa-Magdalena, Thies, Gesa, Uecker, Malin, Aje, Andreas, Mats-Ole, Borjini, Athar, Frank, Jonathan, Groß, Johann, Keneya, Hagel, Cindy, Jensen Frederik Bruun, Jensen, Kaja, Klint, Melanie, Kuchenbecker, Niklas, Loeck, Frigga, Maksimovic Robert, Möller, Mailin, Normann, Jan-Henrik, Plechinger, Kevin, Reimer, Lasse Jannik, Rösler, Jakob, Sprecher, Markus, Saad, Liam Tjelle, Wülffken, Finja, Asmussen, Lisa, Borkowski, Jaymee, Alina, Gerth, Nane, Gorzelniaski, Keanu, Gröning, Florian, Hansen, Maurice Pierre, Hansen, Mikkel Isak Hardon, Haudrup, Kim-Lara, Helmer, Janliden, Jonah, Kahl, Nele, Kapteina, Victoria, Maria, Keidel, JanaMc Faull, Melissa Marie, Normann, Jana, Rasmussen, Henrik, Roßberg, Morten, Thomsen, Joran, Wedehase, Nele.

Afgangselever Læk Danske Skole: Julia Barth, Lilian Dibbern, Nadja Grüttner, Nicola Fr. Götz, Nadja Hahn, Christian Ludwig Hansen, Jan Christ, Heiming, Jaqueline Jacobsen, Thore Krohn, Maik-Phillip Meinert, Kai Nissen, Manou Passlack, Kevin Plechinger, Julia Predel, Belissa Röhl, May-Britt Schneekloth, Janne Schwab, Carolyn Schwab, Simon Stöcks, Maja Tepper, Gorm Unglaube, Johanna Weigelt, Virginia Winckelsesser

Studenterne A. P. Møller Skolen, Slesvig: Abendschein, Lisa M., Amendt, Tina, Arp, Manon, Benckwitz, Ron, Iben, Bollmann, Sven O., Brandt, Judith, Bruhn, Leif B., Brückner, Robin, Bunsen, Marcel, Bühring, Torge, Böttkia, Christiansen, Jan P., Clausen, Hagen, Clausen, Lea, Crone, Martje, Dahlke, Anna M., Deutsch, G, Fehlhaber, Phillip, Fichte, Thuriid, Fillmer, Maurice M., Franck, Svea L., Fuhr, Jens C., Ganz, Jasper, Glaser, J, Hardt, Nelle, Hemmersbach, Mario B., Hemmersbach, Thore K. D., Hinrichsen, Ida-Lee, Händler, Johanna, Milan O., Illing, Siira, Jacobsen, Kim J., Jessen, Bonnie S., Jung, Karl E., Kappert, Luka-Malin, Kausch, Julian, Lucas-William, Knuth, Tessa-Janike, Kumke, Jakob J., Kötter, Ronja, Lubs, Lea K., Lücke, Kyle N., Lüdtke, C, Michler, Lysa M., Musolf, Lea K., Mølhave Pedersen, Johan, Mølhave Pedersen, Majken, Nelius, Svea, Peters, tersen, Jana, Pirkstin, Johanna, Puttins, Melanie, Pörksen, Lisa, Rabenow, Tina, Reinhardt, Diana T., Rickert, Rottscholl, Ole, Rust, Björn M., Sager, Thore F., Schallert, Ilona, Schmidt, Daniel, Schmidt, Pascal, Schubma K., Schumacher, Janne C., Stange, Malene, Steinbach, Jette, Stork, Lina Strade, Alexander, Thomsen, Han, Felizitas, Voß, Jonas, Wiedicke, Sebastian, Wiesegart, Nils, Winter, Niklas, Wismann, Johannes I.

Dimittender 2013

Studenterne Duborg-Skolen Flensburg: Juliane Andresen, Marten Appel, Kristian Bajohr, Matthias Bartels, Benedikt Jürgen Andreas Behder, Amon Bergner, Vanessa Bley, Kerrin Boelmann, Nele Charlotte Bombe, Ann, andersen, Justus Brodersen, Rasmus Bruun Nielsen, Marie Buhl, Glenn Marvin Causey, Enya Manon Christensen, Delfs, Denise Dill, Moses Kabba Dumbuya, Jesper Erichsen, Claas Henning Evers, Martin Nørregaard Eybye, Christina Fink, Dennis Andre Fließ, Kim Maylin Gefke, Janne Juliana Goos, Rebecca Sarah Elisa Grünberg, Meg, Hagge, Ragna Fiona Rabea Hemmersbach, Momme Henken, Jánosh Heydorn, Niclas Heydorn, Wiebke M, Marie Ingwersen, Viviane Elaine Ingwersen, Lisa Irmak, Jan Erik Janzen, Sarah-Lena Denise Jech, Claas-Freder, de, Jonna Julius, Lisa Marie Jürgensen, Gregor Oliver Karkowski, Oliver Kjær Hjort, Dennis Kütemann, Christi, Loeck, Kim Luisa Mc Faull, Imme Maylin Molch, Jens Niels Nielsen, Brian Nielsen, Anders Svensson Noack, Sa, Line Oetzmann, Brandon Paßmann, Alexander Petersen, Julie Lundgaard Petersen, Miron Pingel, Signe Kjøl, soul, Kilian Reichardt, Hanne Rück, Lynn De San José, Hjørdis Amanda Schlüter, Kira Nadine Schnack, Kar, Sophie Schröder, Hans Richard Hansen Schwarz, Levke Seehusen, Maurice Andrej Siegl, Marie Singer-Lippe, scale Hubert Fikret Swoboda, Jan Manuel Terlinden, Lena-Sophie Theuer, Vajka Thomsen, Kresten Thomse, Wedehase, Erik Merlin Wiese, Lasse Wietz, Anna Rieke Witter, Patrick Wrage, Timo Wrage.

Afgangselever Egerfærde Danske Skolen: Saskia Mary-Jane Augustin. Anna Luise Backsen. Marie Helena Sophie Bensien. Delf-Laurentz Boyens. Niclas Brandt. Merle Brebeck. Merle Marie Feddersen. Annika Felske. Ines Fiedler. Maj Sophie Freiberg. Jana Gradtke. Melina Hadler. Caja Inge Inke Hansen. Jannic Hansen. Kristian Marian Heesch. Niklas Hingst. Maria Josefine Holl. Kersten Johanna. Henning. Niels Kruse. Nadine-Sophie Krüger. Jennifer Lux. Niels Are Lück. Maylin Mahmens. Maurice Mathews. Johanna Lea Meyer. Lynn Mielke. Janis Mrosek. Niklas Nöhring. Emil Møhlhave Pedersen. Marius Norman Quante. Ester Christiana Quante. Florian. Alexander Rau. Anja Carina Rauhut. Lena Reeger. Annika Rieve. Angelique Schwarck. Edna Paulina Simson. Celina Staewen. Colja Stork. Kaija Mayte Strupp. Erik Kasimir Sukkestad. Lea Thies. Lili-an Thode. Monja Tietje. Jeremy Trott. Magnus Wilhelm Werner. Rieka Witt. Katna Witt.

Afgangselever Gustav Johannsen-Skolen, Flensborg: Sophie Louise Appel, Yvonne Chantale Boyesen, Lotte Diedrichsen, Rigmor Bundels, Anna-Lena Kleintges, Dawn-Chalin Carstens, Anne Kathrin Lorenzen, Svea Gutschlag, Bianca Sager, Nele Sophie Eichhorn, Cecilie Gædeken, Chris Niklas Reinwand, Luisa Habild, Vivien Hartwig, Dana Samira Giuranna, Lisa Kristin Jessen, Sonja Ursula Jensen, Anna-Lena Kulski, Michelle Möller, Ines Lappe, Anna-Sophie Zahn, Majella Sophie Roth, Alina Rohloff, Christopher Andresen, Marius Thomas Lund, Stine Schodlok, Samuel Rodriguez Dreis, Philip Leonhard, Maike Torp, Jakob Habeck, Sören-Lukas Wachholz, Fillip Borg, Rasmus Hansen, Ann Christin Marschall, Anton Christensen, Elias Messerschmidt, Eileen Kacker, Janos Gafert, Bjarne Neumann, Johanna Melanie Jessen, Kevin Hildebrand, HLeander Jacobsen, Tobias Klüver, Leon Reichardt, Lena Herbert, Jesper Stig Koch, Benedict Schnack, Nicolai Hede Hansen, Johannes Nebbe, Pascal Bodeit

Afgangselever A. P. Møller Skolen, Slesvig: Arved Beck, Gianluca Fabio Cramer, Magdalena Margit Dethmers, Adele Henriette Geertz, Issa Christian Guindo, Mads Grau Kristensen, Inger Marie Lassen, Jakob Ove Matzen, Jill Anne Nielsen, Rosa Margareta Ochsenbauer, Linus Rüdiger Bende Siewertsen, Morten Strelow, Lena Vater, Morten Wegner, Olga Öhler, Joshka Hagge, Serena Kruse, Güde Marie Kugler, Luka Michelle Kusch, Rike Loewenau, Anne Palme, Florian Pfeifer, Sören Christian Schwedt, Elena Sdorra, Aaron Tari, Sophie Wedhorn, Timo Zapf, Sarina Zunk.

Afgangselever Jens Jessen-Skolen, Flensborg: Jonas Behlic. Lisa Marie Drechsler. Kim Maileen Faber. Ann-Christin Jürgensen. Kim Marvin Kaffke. Leyla Swoboda. Melina Lorenz. Leon Schacht. Kaja Volting. Leve Freyermuth. Jan Termer. Bjarne Gaede. Benny Dumbuya. Lennart Goldbach. Annelie Merz. Malte Oehler. Kimberley Renken. Stine Steuer. Kim Mayra van Ophuysen. Lizzy Finkel. Niels Heyen. Finn Potthoff. Laura Schmidt. Aljoscha Domes. Leonie Fecker. Jessica Gilmore. Hjördis Jels. Hannah Ketelsen. Sofie Nielsen. Tjard Viggo Osterloh. Christina Rehder. William Steinberg. Christin Bock. Jorrit Hansen. Annika Höfelmeyer. Leonie Irmak. Lena. Vanessa Laß. Pascal Lind. Christine Lorenzen. Celina Paßmann. Troels Rasmussen. Mia Ruppert.

Afgangselever Sønder Brarup Danske Skole, Sønder Brarup: Anna Maria Arp, Jacqueline Meyland Braasch, Noirin Kafka, Lilli Kutscher, Hanna Löffler, Kaja Mangold, Rieka Petersen, Johanna Purwin, Chantal Wiesner, Mira Joy Wiesner, Jacqueline Wilm, Marius Möller, Johannes Müller, Leif Erik Schmitz, Lasse Timm, Bjana Naujek, Jan Günther Duschekewitz, Natascha Berlin, Lena Peter, Julia Arff

Afgangselever Husum Danske Skole: Hauke Albertsen. Isabeau Boock. Bente Brodersen. Florian Burkart. Toni Johannes Carstensen. Svea Christiansen. Christin Colditz. Sait Dervishi. Lars Förthmann. Maurice Grebe. Peter Aleksandr Gründer. Darah Hendrichke. Lennart Holst. Chiara Jakobsen. Anna-Katharina Jensen. Anna Lena Jürgensen. Femke Kwoka. Mirco Michelsen. Bentj Nissen. Henry Noack. Finja Pörksen. Jule Ries. Nathalie Rolfs. Philip Rolfs. Timo Röttges. Lisa Katharina Sühl. Stella Tiedje. Jannik Wiese

Bibiana inspirerede de unge

Kunst.

Udstillingen satte skub i de unges kreativitet.

SYDSLESVIG. Bibiana-udstillingen i Sydslesvig har været en stor succes. Cirka 1400 besøgende har været ind og se udstillingen. Samtidig har sydslesvigske skoleelever været involveret i udstillingen gennem en hel række workshops.

- Vi har fået mange positive kommentarer til billederne og til udstillingen generelt. Vi har oplevet at børn har været her med skoleklassen om formiddagen og er kommet igen om eftermiddagen med forældre eller bedsteforældre. Det har også været sjovt for børneteamet at lave guidede ture i udstillingen og især har det været sjovt at snakke med børnene om billederne. Børnene har »slået sig ned« i udstillingen og enten ligget og læst i bøger eller tegnet; det ses helt tydeligt af de mange tegninger at børnene er blevet inspireret af de flotte billedbogsillustrationer, fortæller bibliotekaren Anni Søndergaard som sammen med Gabriele Fischer-Kosmol fra Center for Undervisningsmidler har været arrangør for udstillingen

Gabriele Fischer-Kosmol fremhæver, at det var specielt godt at se, hvor koncentreret og engageret deltagerne arbejdede under vejledning af kunstnerne.

- Jeg kommer til at tænke på noget, psykologen Hans Henrik Knoop siger: Når arbejdet går som en leg, når lysten driver værket, når man nyder en proces, lærer man bedst. Børn lærer mest, når de er aktive, nysgerrige, drevet af lysten til at lære, som de er født med, og når de mødes af meningsfulde udfordringer, som der er perspektiv i sammen med mennesker, som de har det godt sammen med, siger Gabriele Fischer-Kosmol.

Næsten 140 børn har deltaget i en tegnekonkurrence, hvor de selv skulle tegne nogle af illustrationerne i udstillingen. Vindertegningerne samt nogle noveller og et digt, som blev produceret i workshoppen bringer vi her.

Yannik

Frederik

Linnea

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Illustrations-workshop med illustratoren Cato Thau Jensen

Nøjagtige iagttagelser

»Det bedste man kan gøre, er at lade livet gå sin egen vej. Man har alligevel ikke indflydelse på sin skæbne. - sat i en ramme bag glas.«

Jeg går hjem ad smutvejen gennem parken, blomsterne spirer ud af den kølige, fugtige jord og de lyse, friske grønne blade breder sig over træernes grene.

Vinden har skiftet fra den rå kulde til en frisk, men dejlig forårsbrise. Jeg åbner lidt for jakken og lader de første solstråler skinne på mit blege ansigt.

Med raske skridt drejer jeg ind i H.C. Andersen-Gade og ser allerede på lang afstand den store, gule firkantede bygning med tre etager, som rager op blandt de mange andre huse.

Jeg ved egentlig ikke, hvorfor jeg synes, at huset er så specielt. Måske, fordi jeg bor der sammen med mine venner. Selvom jeg egentlig ikke er rigtig sikker på, om de er venner, nok bare bofæller.

Det gule hus nærmer sig og automatisk leder min højre hånd efter nøglen i jakkelommen. Jeg hører lyden af klirrende nøgler og forbereder mig mentalt på, at Thomas nok vil være hjemme.

Indgangsdøren står åben. Det er sikkert igen vores nabo, der bor overfor, der har ladet døren stå åben. Det er bare typisk.

Langsomt, for at være så stille som muligt, går jeg op ad trapperne. Da jeg når op til 2. etage, tager jeg forsigtigt nøglen op af lommen og venter et øjeblik, for at nyde de sidste sekunders fred og stilhed.

Jeg sætter nøglen i låsen og drejer den forsigtigt om. I løbet af få sekunder kan jeg mærke, at Thomas er lige i nærheden. Og ganske rigtigt, lige da jeg åbner døren, kommer han hinkende imod mig. Han har kun en sko på, mens han med en spegepølse i munden og jakken under den ene arm forsøger at få den anden sko på. Han mumler farvel og vælter ned ad trappen.

Typisk tænker jeg. Den dejlige og fredelige stemning er hurtigt fløjet bort og i stedet for er jeg igen helt oppe i det røde felt. Roligt nu, siger jeg til mig selv, og skynder mig ind og lukker døren.

Med det samme retter mit blik sig mod billedet. Det billede, som hang der, dengang vi alle sammen flyttede ind i 3-værelseslejligheden. Mens de andre bare har været ligeglade med billedet, har jeg sørget for, at det blev der på væggen ved indgangen. Billedet har nemlig fået en stor betydning for mig.

Jeg husker det som var det i går, og siden har jeg passet på det, som om det ikke ba-

re var et godt råd skrevet i kalligrafi på pergament.

Efter at have taget overtøjet og skoene af, går jeg ind i køkkenet, hvor der igen ser ud som et bombet lokum.

Thomas har, uden tvivl, igen smurt spegepølsemaiden på bordpladen og ladet pølsen, brødet, smørret og kniven blive liggende og sin dampende kaffekop stående.

Som sædvanlig og med rutinerede håndgreb får jeg ordnet kaosset og har indeståengt vrede.

Mit blik glider mod uret og om 30 sekunder vil Hans-Kristian træde ind ad døren. Da jeg også gerne vil have en dejlig bolle med spegepølse, henter jeg brødkniven frem igen og idet træder Hans-Kristian ind ad døren. I sin daglige rutine tager han sit overtøj og sine sko af, hænger det og placerer dem på den helt rigtige plads. Til den daglige rutine hører også, at han går på badeværelset for at vaske hænderne grundigt.

Hans-Kristian kommer fra badeværelset, gnider hænderne og skal til at dreje i retning af køkkenet, men skridtene stopper pludseligt, ved et sted han ellers aldrig bliver stående.

Forsigtigt lurer jeg rundt om hjørnet, og ser Hans-Kristian i færd med at tage billedet af væggen.

Lynhurtigt kortsletter min hjerne og jeg raser ellevildt, med hamrende hjerte hen imod ham. Uden at have lagt mærke til det, styrter jeg med brødkniven stadig i hånden imod ham.

Helt forskrækket over, at se mig reagere således, stivner han i sine bevægelser.

- Du vover ikke at flytte dette billede bare én millimeter!?, råber jeg, idet jeg ubevidst med rystende hånd peger med kniven mod ham.

I samme øjeblik kommer Thomas væltende ind ad døren og skræler glad: ?Hej!?, igennem lejligheden, før han får øje på os.

Impulsiv, som han er, stormer han imod mig og prøver at vride kniven ud af min hånd. Jeg farer rundt, samtidig med at jeg peger med kniven mod ham og råber, at han skal blande sig uden om.

- I alle de år har I aldrig set på det og har bare været ligeglade med billedet ligesom med mig. Har I nogensinde overvejet, at det billede er grunden til, at jeg overhovedet har kunnet holde det ud med sådan nogle idioter som jer i al den tid? Jeg hader jer, jeg hader jer!?, råber jeg, mens jeg med kniven i hånden nærmer mig mine to bofæller.

Sina Andersen, Katrine Hansen, Nadine Nottrott og Nina L. Hendes

Valget

Det sidste min farfar sagde til mig var..gå din egen vej og lav ikke den samme fejl som mig. Og nu står jeg her og er ved at begå den samme fejl...

Det hele startede i min barndom, hvor jeg tilbragte min sommer hos farfar og farmor. Selvom jeg elskede min farfar undrede jeg mig tit over hans opførelse, når Jan kom hjem fra arbejde, det gav mig følelsen som om han havde en hemmelighed. Da jeg blev ældre forstod jeg hans opførelse, han var lejemorder!

Det forandrede min opfattelse af min farfar og hans liv.

Jeg havde et rigtig godt liv med min kone Anne, vores to dejlige børn og det store hus, men ingen

ting holder for evigt. Det blev jeg bevidst om, da jeg en dag kom før fra arbejde og ville overraske Anne med en buket blomster. Jeg kom ind af døren, og det første jeg så var et par fremmede sko, stå i gangen. Jeg hørte nogle lyde komme oppe fra soveværelset, så jeg gik op ved buketten i hånden. Der så jeg dem, nøgne i vores seng, Annes og min..vores blikke mødtes, buketten faldt og der vidste jeg alt var forbi!

Fra dette øjeblik af gik mit liv ned af bakken. Vi blev skilt, hun fik børnene, huset og stort set alle mine penge. Jeg måtte flytte i en etværelses, med næsten ingen plads. Jeg fandt trøst i cognac og

tabte mit arbejde og vennerne, selv kontakten til min egen Familie.

Sådan gik der et år, indtil jeg fik det afgørende opkald. Manden på telefonen sagde, han var en gammel ven fra min farfar, som gav mig et umoralskt tilbud, som jeg i min situation ikke kunne afslå. Mit første arbejde kom ret hurtigt, det var en ung mand, som solgte kvinder til udlandet. Jeg fik hurtigt fat i ham. Og nu står jeg her bag ham med pistolen i hånden, jeg løser sikringen og tager en dyb indånding og der for jeg øje på indskriften, det var farfars navn..

Kimberley, Malena, Sarah, Michelle og Celine

Tusmørke

I 1. G. sagde en lærer engang til mig: „At tale er sølv, at tie er guld.? Oversat betyder det nok: Hvis du ingen anelse har, hold din kæft.

En sætning som jeg nok har tænkt mere over end læreren. Også nu, stadigvæk efter 30 år, når jeg sidder på mit lille værelse foran den blå-hvide kop, der er fyldt med den samme mængde af svag kaffe som altid, og i hvilken mit trætte ansigt sløvt svømmer rundt.

Jeg giver ikke læreren skyld for det hele. Det ville de fleste måske have gjort, eftersom en simpel gymnasielærer med foragtende ord havde afbrudt en, når man selv lige var ved at læse verdens personligste essay op.

Jeg har aldrig turdet læse noget op siden. Ikke engang den novelle jeg skrev i 3. G. Jeg overlod den i stedet til Jesper, der ikke havde lavet sine lektier. Han sendte den ind til en konkurrence, og vandt en premie på 500 Kroner. Jeg mødte ham i byen for et halvt år siden. Han er gift og chef af et stort bilfirma. Nogengange tænker jeg på, om alt ville kunne have været omvendt. Så ville Jesper nu sidde her, alene, i det beskidte, orange skralde-mandstøj og stirre i sin kaffe. Og jeg selv ville sælge dyre biler, i stedet for at køre rundt i en gammel skraldevogn.

Jeg tager avisen fra sidste uge op, og skaber en mur mellem mit eget og det sløve kaffeansigt. Jeg skimmer de sidste par sider med døds og fødselsannoncerne. De førstnævnte overvejer klart. Pludselig bliver mit blik fanget af en lille annonce:

Med tungt hjerte tager jeg

afsked med min elskede kone

Anne Thure
Du vil savnes
Din mand Flemming
(Begravelsen finder sted den 15. 03. 2013)

Flemming. Flemming Thure. Jeg stivner. Mine hænder bliver svedige og i mit hoved danner sig en idé, eller mere en mulighed.

Avisen glider på gulvet. Med et ryk drikker jeg den sidste, kolde slurk af kaffen og står op. Mens jeg tager jakken på, er jeg allerede halvt ud af døren, og mine tanker er enda nået endnu længere. Det sidste jeg ser er mit klare, beslutsomme blik, der bliver fanget i spejlet ved siden af døren.

Det var en virkelig lille begravelse. Kun Flemming, præsten, to gravhjælpere og en kvinde, jeg ikke kender. Og mig selvfølgelig. Godt gemt bagved nogle buske, siddende på huk i den murede jord. Helt stille.

Skraldebilen står parkeret nogle gader væk.

Da det endeligt er forbi, føles hele min krop kold, men jeg er klar.

Langsomt følger jeg efter Flemming. Han ser så gammel ud. Skrøbelig og svag. Kun en skygge af den lærer, der har forfulgt mig hele mit liv.

Jeg føler, at tidspunktet nu er kommet. Jeg kan ikke vente længere, og uden at forstå, hvordan det går til, råber jeg Flemmings navn.

Han vender sig overrasket om. Det slår mig, at se ind i disse øjne, der genkendende lyser op, da de fanger mit blik.

„Daniel... Sikken en over-

raskelse?, siger han tøvende og strækker sin åbnede hånd imod mig, men min knyttede næve har allerede ramt ham hårdt i ansigtet. En følelse af magt vokser op i mig, da han bevidstløs bryder sammen i mine arme.

Efter et kvarter åbner han øjnene igen, men det gør ikke noget. Jeg har truffet alle forberedelserne. Jeg er klar til at gøre det.

„Hvad fanden...?!, stønner Flemming og retter sig op.

„Hvor er jeg??

„Inde i en skraldevogn, der lige er blevet tømt?, svarer jeg roligt.

„Men hva...??

„Ti stille!?, afbryder jeg ham.

„Daniel, jeg...?

„STILLE!?! skriger jeg igen.

„Hvorfor?? spørger den gamle mand, og hans forvirrede blik gør mig rasende. Har han stadig ikke forstået det?

„Fordi det nu er mig, der vil tale! Jeg vil ikke være stille længere!?, råber jeg, med en mærkelig blanding af vrede og fortvivelse. Så lukker jeg bagklappen på bilen med et ryk.

Mens jeg kører gennem byen og lytter til den snurrende motor, der blander sig med lyden af skraldkværnen, går den gyldne sol langsomt ned og skaber plads for en sølvstrålende rund måne. Jeg smiler. Endelig.

Katja Domeyer, Melanie Weißmann og Karoline Berthelsen

Hjemkundskabslærerne foran det nye portræt.

Slut med hvide vægge

Emnedage

Husum Danske Skole har fået vægmalerier fra kælder til tagetagen. Vadehavet, H. C Andersen og selvfølgelig Theodor Storm er emnerne.

Mit liv

Et hul, der er der, hvor jeg er nu. Jeg har ikke sagt noget til nogen før.

»Tænk på andre og ikke kun på dig selv.«

Tro mig, det har ført mig ud i store problemer.

Jeg tog chancen, pakkede kufferten og tog til Amerika, et vildt fremmed land. Jeg var små 19 år dengang og var lige gået fra min kæreste. Jeg havde brug for nogle nye udfordringer og for at samle flere erfaringer.

Hotelværelsets beskidte spejl viste et menneske, som jeg ikke ville være. Det lyse hår, de blodsprængte øjne og de mørke skægstubbe fik

mig endelig til at vågne op.

Seattle skulle forandre mit liv.

Det startede med at gå godt, jeg fik venner og følte, at jeg betød noget for andre. Men det var for godt til at være sandt.

Det viste sig, at mine venner var aktive stofmisbrugere. Jeg følte mig hurtig lige som dem. Kontakten med familien blev mindre og mindre. Jeg trak mig mere og mere tilbage og levede i min egen lille verden. Det eneste, jeg fokuserede på, var stofferne. Lige meget, hvad jeg skulle gøre, for at få fat i dem, jeg gjorde det.

Tiden fløj af sted og månederne gik, som det var i går, jeg ankom. Mit liv virkede mørkt og dystert, og det var der jeg indså, at der skulle ske drastiske forandringer.

Min store drøm om det perfekte liv gik i vasken. Jeg ville væk fra mine problemer, men fik dermed kun flere.

Nu står jeg har uden noget. Uden venner, uden familie og fortæller dig, en vildt fremmed, min historie.

Kay, Lisa, Maria og Leonies

En citrons spørgsmål

Dengang jeg var en citron

Blev jeg født i et fjernt land

Jeg blev bragt til en købmand

Der solgte mig for halvfjers cent

Men sig mig nu:

Er det så et kompliment?

Er jeg billig eller dyr?

Behandlet eller måske en sådan en sej bio-fyr?

Sig mig det nu, hvis du kan

Ak! Nu er det lige meget

For nu er jeg blevet til saftevand

Nantke Toben

Beatbox-workshops smed entertaineren Chapper.

De unge kunstnere i gang med et billede om Husum.

Den fleksible indskolingsfase i vores skoler

Indskoling

Eleverne kan fleksibelt bruge mellem et og tre år til at arbejde med de emner der er nødvendige for at fortsætte i 3. klasse.

SYDSLESVIG. Børn kan forskellige ting, når de kommer i skole, og de lærer på mange forskellige måder. For nogle børn er det vigtigt, at de får god tid til at lære tingene grundigt. Andre børn kan lide at lære hurtigt. Nogle har måske allerede lært at læse, inden de kommer i skole.

Selv om børn er forskellige, skal alle have en god skolestart, der både passer til det, de kan i forvejen, det, de har med fra børnehaven, og til den måde, de hver især lærer på.

Den fleksible indskolingsfase

Den slesvig-holstenske skolelov pålægger alle børn at starte i skole, når de er 6 år. Herefter kan eleverne fleksibelt bruge mellem et og tre år til at arbejde med de emner, der er fastlagt i læseplanen for 1. og 2. klasse. Derfor kaldes de første to skoleår for fleksibel indskolingsfase.

Den fleksible indskolingsfase tager udgangspunkt i barnets behov og i den måde, det enkelte barn lærer på. Der arbejdes bl.a. med individuelle mål for det enkelte barn.

Derfor arbejder eleverne ikke altid med de samme opgaver. Indlæringsmetoder og -tempo bliver tilpasset til den enkelte.

Undervisningen

Undervisningen skal tage højde for, at eleverne er for-

FOTO: FOKUS

Førskoleelever og elever fra 1. klasse på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg mødte hinanden til førskoledagene. Efter sommerferien kommer de til at gå sammen i den fleksible indskolingsfase.

skellige. Skolen udvikler en egen model for den fleksible indskolingsfase. I denne model skal skolen tage højde for, at børn kan og ved forskellige ting, når de kommer i skole, og at børn lærer på forskellige måder. Der kan også tages højde for særlige forhold på skolen, fx specielle traditioner eller lokaleforhold. Dette er områder, skolen får indblik i bl.a. ved samtaler og samarbejde med børnehaven.

Modeller for indskolingsfasen

De enkelte skolars modeller kan være meget forskellige.

Nogle skoler vil vælge at lægge 1. og 2. klasse sammen i alle timer og arbejde i læringsgrupper inden for denne ramme. Her vil det være undtagelsen, at 1. og 2. klasse undervises hver for sig.

Andre skoler vil vælge at undervise 1. og 2. klasse hver for sig og tilbyde undervisning på tværs af årgangene i enkelte fag eller i bestemte perioder.

Alle modeller tager dog udgangspunkt i, at det enkelte barns læring skal være i centrum.

I den fleksible indskolingsfase, hvor eleverne blandt andet har forskellige lærings-

mål og lærer i forskelligt tempo, er undervisningen tilrettelagt med udgangspunkt i undervisningsprincipper, der understøtter elevernes læring.

Principper

Undervisningsprincippet om differentieret undervisning (indre differentiering) tager udgangspunkt i undervisningens tema, metoder, mål, tid, sværhedsgrad med mere tilpasses elevers forudsætninger og læringstempo.

Målet for den differentierede undervisning er at skabe så gode læringsbetingelser som muligt - for så mange

elever som muligt - så ofte som muligt i en klasse, hvor eleverne har forskellige forudsætninger for at lære.

Undervisningsprincippet om individuel undervisning tager udgangspunkt i den enkelte elevs læring. Tema, opgaver og metoder tilpasses den enkelte elevs individuelle forudsætninger, individuelle muligheder samt stærke og svage sider i forhold til at lære.

Målet for den individualiserede undervisning er, at hver enkelt elev opnår en optimal udvikling af egne talenter, færdigheder og kompetencer.

Undervisningsdifferentie-

ring og individuel undervisning tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at den enkelte elev tilgodeses, samtidig med at man bevarer fællesskabets muligheder.

Løbende evaluering

For at kunne vurdere elevernes udvikling og udbytte af undervisningen arbejder læreren med forskellige former for evaluering.

Lærerens løbende evaluering af undervisningen tager udgangspunkt i de temaer og emner, der er fastlagt i læseplanen og i de individuelle mål for eleven.

Der kan anvendes forskellige evalueringsværktøjer, fx færdighedsevalueringer, portfolier, interviews og samtaler. Den systematiske, løbende evaluering danner udgangspunkt for klasselærer-rådets vurdering af, hvor længe eleven skal være i den fleksible indskolingsfase.

indskolingsfasens varighed

Hvis klasselærerrådet vurderer, at eleven kan fortsætte i 3. klasse efter et år i den fleksible indskolingsfase, skal forældrene informeres efter første halvår i indskolingsfasen.

Vurderer klasselærerrådet, at eleven skal være tre år i indskolingsfasen inden 3. klasse, skal forældrene informeres herom efter første halvår af 2. år i indskolingsfasen.

En blid overgang

Indskoling

Førskoleelever lærer deres nye skole at kende, når der afholdes førskoledage.

SYDSLESVIG. Førskoleelevernes forudsætninger for at komme i skole er meget forskellige i de danske skoler i Sydslesvig.

I nogle skoler har førskoleeleverne deres daglige gang og lokaler i skolen eller børnehave og skole lige ved siden af hinanden, og man deler faciliteter. Andre steder ligger børnehave og skole langt væk fra hinanden, eller en børnehave afleverer børn til flere skoler og omvendt er der store skoler som får elever fra forskellige børnehaver.

Samtaler

Derfor er der heller ikke en bestemt fremgangsmåde for, hvordan en børnehave afleverer sine børn til skolen. Fælles er dog, at der føres mange samtaler. Forældrene, pædagoger og lærerne imellem og selvfølgelig med børnene. De skal nemlig have en så blid overgang som muligt og føle sig trygge i de nye rammer.

Også på Medelby Danske Skole har man et ønske om at lade overgangen fra børnehaven i Bramstedlund til skolen være så blid som muligt. De fire førskolebørn har været på skolen sammen med deres forældre, og mens forældrene fik alle nødvendige informationer om den nye skole, tog lærer Irene Henken førskolebørnene med sig for at lege lidt med dem, høre lidt om, hvem de er og fortælle lidt om sig selv.

- Det gør vi for at de små kan genkende mig og tør at blive her, når de så kommer ud på skolen til vores førskoledag for at lære skolen og deres nye kammerater at kende, siger hun.

God start

På Medelby Danske Skole finder størstedelen af denne specielle lære-at-kende-dag sted i skoleskoven. Skolen ejer nemlig et stykke skov lige ved skolen, som blandt andet bruges til friluftsun-der-visning.

- Vores fire nye elever får en god start i et behageligt læringsmiljø, og så får hele skolen en dejlig dag, hvor vi hilser de nye velkommen. 3. til 6. klasser har arrangeret et orienteringsløb i skoven, vi laver bål på vores bålplads, og laver mad, siger Irene

Henken.

Onkler og tanter

I Store Vi ligger skole og børnehave lige ved siden af hinanden. Både vuggestuebørn og børnehavebørn er på skolen hver uge for at låne bøger på biblioteket. Institutionerne deles om idrætshallen.

- Derfor kender førskolebørnene skolen ret godt, fortæller lærer Morten Meng.

I Store Vi har man førskoledage. Tre gange kommer eleverne på skolen for at gøre sig endnu mere fortrolig med de nye omgivelser. De større elever forbereder forskellige lege, og bliver »onkler« og »tanter« for de små.

- Det er en god måde at ryste eleverne sammen på, og det får de ældre elever til at tage et ansvar, siger Morten Meng.

Fritidshjem med

På Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg har førskoledagene været noget helt særligt i år. Efter sommerferien starter skolen med at omsætte den fleksible indskolingsfase med to spor, så eleverne fra den nuværende 1. klasse og førskolebørn fra fire danske børnehaver i Flensborg kommer til at gå i klasse sammen. Derfor har man også her brugt rigtig meget energi på at få »gamle« og »nye«

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Indskolingsdagen fandt sted i skoven i Medelby.

elever rystet sammen.

- Der har været fire førskoledage, og vi har blandt andet også involveret Sortevej's fritidshjem, da de fleste af børnene kommer til at gå der. Indskolingsdagene har været vigtige, de har faktisk haft en indflydelse på, hvordan vi kommer til at sætte de to klasser sammen, da vi har set, hvem der fungerer godt sammen, siger klasselærer Angelina Dürkop.

I Store Vi kender førskolebørnene allerede skolen ret godt.

PPR er til for dem, der har særlige behov

Afdelinger

Skoleforeningens Pædagogisk Psykologiske Rådgivning har det hold, der skal til for at tage sig af dem, der har brug for en hjælpende hånd.

SYDSLESVIG. Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, til dagligt kaldet PPR, er den afdeling i Skoleforeningen, som arbejder med de elever i skolerne, børnehavebørn og børn i vuggestuerne, som har nogle specielle behov.

- Det er alt fra begavelsesproblemer og adfærdsvanskeligheder til synsproblemer, problemer med hørelse eller bevægelse, siger Hans Jessen, som er ledende skolepsykolog og afdelingsleder i PPR. I alt har afdelingen 15 medarbejdere: Psykologer, pædagogiske konsulenter, skolesocialarbejdere, lærere og sekretærer.

På skoleområdet arbejder afdelingens medarbejdere med omkring 250 nye indstillinger i forhold til indlæringsvanskeligheder om året. Det er enten skolen eller forældrene, som har ønsket en elev eller et børnehavebarn undersøgt af PPR.

- Indtil nu har vi ikke haft tilfælde i vuggestuer, men det regner jeg med kommer, siger Hans Jessen.

Indlæringsproblemer

I næsten to tredjedele af indstillingerne er der tale om indlæringsvanskeligheder i dansk, tysk og matematik. 20 procent er elever med adfærdsproblemer og resten er en kombination af adfærdsproblemer og indlæringsvanskeligheder.

- Proceduren er den, at problemet erkendes i skolen eller i hjemmet. Det er vigtigt at forstå, at det ikke kun er skolen, som kan indstille en elev. Hvis det sker, at forældre og skole er uenige om

Forældrene må gerne direkte henvende sig til os, når de mener der er nogle vanskeligheder med deres barn.

Mange undervisningsmaterialer er baseret på spil.

en elevs situation, kan hjemmet selvfølgelig henvende sig direkte til os. Selv eleven kan indstille sig selv til PPR.

Det sker måske en gang om året blandt de ældre elever på gymnasierne, siger Hans Jessen.

Efter at der er sket en indstilling, iværksættes der en skolepsykologisk vurdering. Der udarbejdes en handplan og besluttet, hvilken form for specialundervisning eller anden form for støtte eleven har brug for.

- Det afhænger selvfølgelig af elevens individuelle problemer, hvilken form for støtte der gives. I 2011 var der for eksempel omkring 400 elever med specifikke indlæringsvanskeligheder. De får så specialundervisning i et eller flere af fagene dansk, tysk og/eller matematik. Hovedparten af de elever, der modtager specialundervisning går i 2., 3. og 4. klasse, idet disse klassetrin prioriteres højest, når specialundervisningstimerne bliver fordelt. Så er der gruppen med elever, der har generelle indlæringsvanskeligheder. I skoleåret 2011-2012 omfattede undervisningen af elever med generelle indlæringsvanskeligheder 271 elever fordelt på 7 hjælpeskoler. 12 elever blev undervist inden for grund- og fællesskolens rammer, men med status af integrerede hjælpeskoleelever, siger Hans Jessen.

PPR foretager også hvert år mere end 400 kontrolundersøgelser hos elever, som før har haft vanskeligheder. Sammen med omkring 100 indstillinger på børnehaveområdet er der altså tale om lidt under 800 elever, der får en skolepsykologisk vurdering hvert år.

Færre indstillinger

- Antallet af indstillingerne har været nedadgående. Nedgangen er sket på både skole- og børnehaveområdet og skyldes flere forhold. Elever med lettere indlæringsvanskeligheder kan modtage en supplerende undervisning i maksimalt tre måneder uden indstilling til skolepsykolog. Desuden rådgiver og vejleder psykologer og konsulenter pædagoger og lærere på et så tidligt tidspunkt i et sagsforløb, at en indstil-

ling til en skolepsykologisk vurdering kan undgås. Et tredje forhold er indførelsen af SMTTE-modellen, der indebærer, at institutionen ved elever med adfærdsproblemer, inden indstilling til PPR, skal gennemføre en SMTTE-model. Det vil i nogle tilfælde betyde, at adfærdsproblemerne løses uden PPRs medvirken. Vi flytter fokus fra testning til rådgivning, og arbejdsindsatsen og den anvendte arbejdstid flyttes dermed fra testning til konsultation. Ofte holdes der rådgivningsmøder med klasselærerrådet i 1. klasse, hvor alle elever drøftes, og her kan psykologen pege på andre muligheder end fx en indstilling til en skolepsykologisk vurdering, siger Hans Jessen.

Vurderingen af et indstillet barn vil normalt ske indenfor tre måneder. Mellem jul og påske er der dog længere ventetid, da de ansatte i afdelingen er i gang med deres årlige testning af de elever, der går i hjælpeskole. Alligevel kommer vurderingen meget hurtigt, sammenligner man den med PPR i Danmark.

Men Skoleforeningens PPR vurderer og tester ikke kun eleverne. Der er masser af vejledning og rådgivning over telefon. Forældre eller lærere ringer hver dag.

- Det arbejde har vi ikke nogen statistikker på, men det skulle vi måske gøre, da det efterhånden fylder en del, siger Hans Jessen. Desuden kører PPRs medarbejdere ud til skolerne for at holde foredrag eller oplæg til forældremøder, de arrangerer kurser til skolernes lærere om for eksempel konflikt-håndtering eller brug af it-hjælpemidler til elever med læse-stave-vanskeligheder. De er tovholdere i forhold til den tyske ungdomsforvaltning og indgår i et netværk med andre aktører på området, hvor de jævnligt holder møder, og ikke mindst udarbejdes der i PPR handleplaner for områder, der har be-

tydning for hele Skoleforeningen.

- Det kan være omkring pjæk eller misbrug, hvor vi så giver skolerne de nødvendige handlingsmuligheder, siger Hans Jessen.

Det eneste, PPR ikke gør, er at gennemføre en terapi de unge.

- Vi vurderer hvert enkelt barn. Så rådgiver vi og finder hjælp udefra, hvis det er nødvendigt, siger Hans Jessen.

Som noget forholdsvis nyt har PPR fået tre skolesocialarbejdere med indsatsområde udenfor Flensborg. Skoleforeningens skolesocialarbejdere i Flensborg er ansat af byen.

Læseprøver

Det er især skolesocialarbejdernes opgave at styrke børn og unge med behov for særlig støtte inden for sociale, kognitive og personlige områder med henblik på at øge udviklingspotentialer, således at eleverne kan indgå positivt i et læringsmiljø, og at deres muligheder for uddannelse øges. Formålet er også at styrke de familiære potentialer, at virke som brobygning mellem hjem og skole og at fungere som konfliktløsende instans.

PPR har også foretaget gruppelæseprøver i dansk på alle elever på 2. til 5. klassetrin. Resultaterne herfra indgår blandt andet i den forebyggende indsats, som hvert år iværksættes over for elever, der har behov for særlig hjælp med henblik på læsning.

Et relativt nyt tiltag er træffetid på nogle af de større skoler. Det betyder, at en skolepsykolog har træffetid på et fast tidspunkt på en skole, fx en gang om måneden eller en gang hver 14. dag. Her kan alle - elever, lærere og forældre - få en samtale med en skolepsykolog. Behovet ser ud til at være til stede.

Yoga gavner også børnene

Kursus

Børnehaveleder Bodil Vogel underviser interessererede pædagoger i yoga for børn.

BYDELSTORP. Børnehavepædagoger var forleden på et kursus om børneyoga, som fandt sted i den danske børnehave i Bydelstorp med børnehaveleder Bodil Vogel som underviser.

- Jeg var selv med på et kursus for nogle år siden. Jeg syntes dengang, at emnet børneyoga var meget spændende, da jeg føler, at mange børn er meget urolige. De har en stresset hverdag, for mange børn »skal noget« hele dagen. Forældrene udfylder hverdagen med alt muligt fra sport til musik, siger Bodil Vogel.

- Yoga har en meget gavnlig virkning på børn. De bliver mere rolige, og udvikler faktisk social kompetence. Jeg underviser i et program, som bruger bevægelse, afslapning, koncentration og påpasselighed fra yoga til at integrere bevægelse og af-

Pædagoger og medhjælpere i Skoleforeningen har været på kursus om børneyoga.

slapning i institutionerne på et børneniveau.

Roligere adfærd

- Først laver man nogle opvarmningsøvelser. Hele yoga-forløbet er bygget op omkring en historie. Man fortæller om noget, børnene

kan relatere til i deres hverdag. De yoga-stillinger man laver, er derfor normalt dyr, træer, månen eller lignende, siger hun.

Kurset med Børneyoga giver også kursisterne nogle redskaber i hånden til at hjælpe børnene med at re-

ducere stress. Det er nogle forskellige koncentrationsøvelser, som skal føre til, at børnene er mere glade og glade for at lære, for øget empati og forståelse for andre, bliver bedre til at koncentrere sig og får en roligere adfærd.

Nye ledere i Skoleforeningen

Skoler

En ny børnehavdelder og fire nye skoleledere i Skoleforeningen efter sommerferien.

SYDSLESVIG. Efter sommerferien vil der også være en del nye ansigter at se i lederstillinger rundt omkring i Sydslesvig.

Majbrit Herrguth tiltræder stillingen som børnehaveleder i Tarp. Den 34-årige pædagog er for tiden på barsel og kommer fra en stilling i Sønderborg Kommune, hvor hun de seneste år har arbejdet med udviklingshæmmede børn.

Majbrit Herrgut er gift og har to børn på 7 måneder og tre år. Hun er sydslesviger og bor i Haurup.

Ny skoleinspektør ved Skovlund-Valsbøl Danske Skole bliver overlærer Anne Clausen. Hun er 49 år og bor i Store Vi.

Efter afsluttet læreruddannelse ved Tønder Statsseminarium blev Anne Clausen den 1. august 1987 ansat ved Skovlund Danske Skole (den senere Skovlund-Valsbøl Danske Skole), og her har hun siden haft sit tjenestested.

Anne Clausen afløser skoleinspektør Else Marie Rieks-Pedersen, der går på pension.

Overlærer Jonna Rebutisch bliver ny skoleinspektør ved Satrup Danske Skole. Hun er 37 år og bor i Skovlund, er gift og har to børn. Efter afsluttet læreruddannelse ved Flensborg Universitet blev Jonna Rebutisch den 1. august 2002 ansat ved Satrup Danske Skole, og her har hun siden haft sit tjenestested.

Jonna Rebutisch afløser skoleinspektør Kirsten Riediger, der går på pension.

Ny skoleinspektør ved Bredsted Danske Skole bliver lærer Bjørn Schindhelm Petersen. Han er 40 år og bor i Nordborg., er gift og har fire børn. Efter af-

sluttet læreruddannelse i år 1999 ved seminariet i Haderslev var Bjørn S. Petersen ansat ved Frøslevlejrens efterskole og Stepping Skole. Siden 2002 er Bjørn Schindhelm Petersen ansat ved Nordborg Skole.

Overlærer Klaus Andersen, Lyksborg Danske Skole, bliver ny skoleleder ved Hatlund-Langballe Danske Skole Han er 43 år og bor i Grundhof. Han har to børn. Klaus Andersen blev efter afsluttet læreruddannelse i Haderslev ansat ved Skoleforeningen i 1998. Skolerne i Hanved og Jaruplund var de første tjenestesteder, og siden 2006 er Klaus Andersen beskæftiget ved Lyksborg Danske Skole.

Klaus Andersen afløser skoleinspektør Holger Terkelsen, der går på pension.

Feriebarn.dk formidler et kulturmøde i børnehøjde

Udveksling

Feriebarn.dk gør klar til en ny runde med dansk-tysk elevudveksling.

SYDSLESVIG. Til efteråret arrangerer Feriebarn.dk igen en udveksling mellem danske og sydslesvigiske skoleelever.

Projektet henvender sig til alle elever fra 3. klasse og opefter. Mellem den 4. og den 15. november besøger en dansk og en sydslesvigsk elev hinanden en uge, lever i den andens familie og deltager i skoleundervisningen.

rejse klogere på deres egen kultur.

Opholdet formidles via Feriekontoret i Flensborg, men det er familierne, der indbyrdes aftaler alt det praktiske.

- Det betyder, at familierne selv har ansvaret for alle aftaler med skole, fritidshjem m.m. samt organiseringen af transporten. I evalueringen af sæsonen 2011 har det klart vist sig, at de familier, der forud for elevudvekslingen har etableret kontakt via telefon, mail og personlige møder, har haft større glæde af opholdet, siger lederen af feriekontoret, Eberhard von Oettingen.

Tilmelding

Har man interesse i at deltage i udvekslingsprojektet, kan man hente et tilmeldingsskema på hjemmesiden www.feriebarn.dk, udfylde det og aflevere det på sin skole. Tilmeldingsfristen er den 30.08.2013.

Lærke fra Danmark og Laura fra Sydslesvig var med til udvekslingen sidste år og havde det rigtig sjovt sammen.

Besteforældre på besøg hos deres børnebørn

Børnehavebørnene havde indøvet en fællessang.

Møde

For bedsteforældre i dag er det vigtigt at deltage i børnebørnenes liv, og se, hvad de små laver hele dagen.

Omaerne tog sig kærligt af deres børnebørn.

HUMTRUP. En gang om året inviterer den danske børnehave i Humtrup bedsteforældrene til at komme i børnehaven for at være sammen med deres børnebørn.

Rigtigt mange af dem tog forleden imod invitationen, som iøvrigt har været et selvlavet kort fra barnebar-net.

Der var både rigtige bedsteforældre, papbedsteforæl-

dre og endda to oldemødre blandt de henimod 60 »ældre«, der deltog i arrangementet.

Rundvisning

Efter fællessang og sang fra de yngste børnehavebørn blev der budt på fælles morgenmad med hjemmebagte boller. Bagefter var det så de ældre børnehavebørn, der optrådte. Resten af dagen

gik med fælles hygge og tid til, at bedsteforældrene blev vist rundt i børnehaven af de små.

- Det betyder utroligt meget for børnene, at deres bedsteforældre er her i dag, siger Kirsten Tychsen-Hansen, og som om det er aftalt, står en lille dreng ved indgangsporten til børnehaven og råber »opaaa«, da han ser sin bedstefar komme op ad indkørslen.

For bedsteforældrene har det også en stor betydning at være i børnehaven.

- For os er det vigtigt at se, hvad vores børnebørn har gang i. Børnehaven er jo en stor del af deres hverdag, lyder det fra en gruppe bedsteforældre, der står og iagttager deres børnebørn, mens de leger. Det kan Kirsten Tychsen-Hansen kun bekræfte.

- Det er anderledes end i gamle dage. Bedsteforældrene tager på en anden måde del i børnebørnenes liv, også selvom mange af dem endnu går på arbejde.